

Sygn. akt **XI Ka 559/19**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 lipca 2019 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie XI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący Sędzia Dorota Dobrzańska

Protokolant Wioleta Zawadzka

po rozpoznaniu dnia 30 lipca 2019 roku

sprawy **A. B. (1)** s. A. i H. z domu I., urodzonego (...) w P., **A. B. (2)** s. A. i S. z domu O., urodzonego (...) w B.

obwinionych z art. 124 § 1 kw i in.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim z dnia 5 marca 2019 roku sygn. akt II W 254/18

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec A. B. (2) w ten sposób, że:

- 1) uniewinnia go od dokonania czynu z art. 51 § 1 kw;
- 2) w miejsce słowa „wykroczenia” przyjmuje „wykroczenie”;
- 3) z podstawy wymiaru kary eliminuje art. 9 § 2 kw;

II. w pozostałej części wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od obwinionych na rzecz Skarbu Państwa za postępowanie odwoławcze po 30 (trzydzieści) zł opłaty i po 50 (pięćdziesiąt) zł zryczałtowanych wydatków.

XI Ka 559/19

UZASADNIENIE

A. B. (1) został obwiniony o to, że w dniu 7 października 2017 roku o godzinie 14:40 na posesji M. H. w miejscowości D. (...), gminie D. powiecie (...), województwa (...), umyślnie dokonał zniszczenia pięciu sztuk drzew gatunku brzoza poprzez ścięcie ich piłą motorową, wartości 1,72 złotych na szkodę M. H.,

to jest o popełnienie czynu z art. 124 § 1 k.w.

A. B. (2) został obwiniony o to, że:

1. w dniu 7 października 2017 roku o godzinie 14:40 na posesji M. H. w miejscowości D. (...), gminie D. powiatu (...), województwa (...), wszczął awanturę, w trakcie której używając słów wulgarnych powszechnie uznanych za obelżywe, uderzał i szarpał za ubranie M. H. i E. H.,

to jest o popełnienie czynu z art. 51 § 1 k.w.,

2. w miejscu i czasie jak wyżej umyślnie dokonał uszkodzenia drzewa gatunku świerk, poprzez podcięcie go piłą motorową, wartości 62,88 złotych na szkodę M. H.,

to jest o czyn z art. 124 § 1 k.w.

Sąd Rejonowy w Radzynie Podlaskim wyrokiem z dnia 5 marca 2019 roku uznał A. B. (1) za winnego tego, że w dniu 7 października 2017 roku o godzinie 14:40 na posesji M. H. w miejscowości D. (...), gminie D. powiatu (...), województwa (...), umyślnie dokonał zniszczenia pięciu sztuk drzew gatunku brzoza o wartości 1,72 złotych, poprzez ścięcie ich piłą motorową, na szkodę M. H., to jest popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 124 § 1 k.w. i za popełnione wykroczenie na podstawie art. 124 § 1 k.w. w zw. z art. 24 § 1 i 3 k.w. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 100 złotych.

Również A. B. (2) uznał za winnego tego, że w dniu 7 października 2017 roku o godzinie 14:40 na posesji M. H. w miejscowości D. (...), gminie D. powiatu (...), województwa (...), wszczął awanturę, podczas której krzykiem z użyciem słów wulgarnych i innym, wybrykiem polegającym na uderzaniu, przytrzymywaniu i szarpaniu za ubranie M. H. i E. H., zakłócił im spokój, to jest popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 51 § 1 k.w. oraz tego, że w dniu 7 października 2017 roku o godzinie 14:40 na posesji M. H. w miejscowości D. (...), gminie D. powiatu (...), województwa (...), umyślnie dokonał uszkodzenia drzewa gatunku świerk o wartości 62,88 złotych, poprzez podcięcie go piłą motorową na szkodę M. H., to jest popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 124 § 1 k.w. i za popełnione wykroczenia na podstawie art. 124 § 1 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. w zw. z art. 24 § 1 i 3 k.w. wymierzył mu łącznie karę grzywny w wysokości 200 złotych.

Nadto, zasądził na rzecz Skarbu Państwa od obu obwinionych kwoty po 120 złotych, tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania i kwoty po 30 złotych, tytułem opłaty.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości obrońca obwinionych, zarzucając:

I. obrazę przepisów prawa materialnego, to jest:

a) art. 51 § 1 k.w., polegającą na bezzasadnym przyjęciu, że zachowanie A. B. (2) wyczerpało znamiona wykroczenia w postaci naruszenia spokoju i porządku publicznego, w sytuacji kiedy z opisu czynu wynika, że nie było ono nakierowane na zakłócenie spokoju publicznego i nie miało charakteru publicznego, a co najwyżej naruszało dobra skonkretyzowanych w przypisanym czynie osób,

b) art. 124 § 1 k.w., polegającą na bezzasadnym przyjęciu, że zachowanie A. B. (2) wyczerpało znamiona tego wykroczenia, podczas gdy z ustaleń poczynionych przez Sąd wynika, że zamierzał on wyciąć drzewo, a nie je uszkodzić;

II. obrazę przepisów postępowania, mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia, to jest:

a) art. 4 i 7 k.p.k., w zw. z art. 8 k.p.w., art. 410, 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 82 § 1 k.p.w., przez nienależyte rozważenie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w szczególności wyjaśnień obwinionych i w konsekwencji niedostrzeżenie, lub pominięcie istotnej ich treści dla kształtowania ustaleń faktycznych w sprawie, w zakresie przypisanych obwinionym czynów oraz naruszenie zasady obiektywizmu w ocenie tych dowodów, przez dokonanie jej przez przyzmat zeznań pokrzywdzonych oraz postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania w innej sprawie, co prowadzi do wniosku, że ocena dowodów będąca podstawą poczynionych ustaleń faktycznych, narusza zasady oceny dowodów (art. 7 k.p.k.) i zasadę obiektywizmu (art. 4 k.p.k.), tym samym nie sposób zaaprobować ustaleń faktycznych, stanowiących kwintesencję tak przeprowadzonej oceny dowodów,

b) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w., art. 410, 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 82 § 1 k.p.w., poprzez nienależyte rozważenie treści dowodów z zeznań pokrzywdzonych M. H. i E. H., zaniechanie wyjaśnienia okoliczności związanych z wiarygodnością wyżej wymienionych osób, w zakresie przedstawiania prawdziwych okoliczności faktycznych, niezestawienie tych depozycji z całokształtem materiału dowodowego zgromadzonego w

sprawie i w konsekwencji niedostrzeżenie ich wewnętrznej sprzeczności, nielogiczności i sprzeczności z zasadami doświadczenia życiowego, którym nadano z góry przymiot wiarygodności i uczyniono z nich przesłankę oceny innych dowodów zgromadzonych w sprawie, wyłącznie na tej podstawie, iż elementem spójnym tych zeznań są kategoryczne twierdzenia, że obwinieni znajdowali się na działce pokrzywdzonej – co stanowi rażące naruszenie kryteriów oceny dowodów,

c) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w., art. 410, 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 82 § 1 k.p.w. przez pobieżną i mało wnikliwą ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego ze źródeł osobowych, w postaci zeznań świadków: K. W., J. M., B. W. oraz dowodu z opinii biegłej K. Ł., przeprowadzoną bez należytego rozważenia treści tych dowodów, co w konsekwencji doprowadziło Sąd do niezasadnego uznania, iż wskazują one na wiarygodność zeznań pokrzywdzonych,

d) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w., art. 410, 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 82 § 1 k.p.k., przez wybiórczą, mało wnikliwą ocenę dowodów, a także poczynienie ustaleń sprzecznych z treścią dowodów zgromadzonych w sprawie, które uznano w całości za wiarygodne, w tym: dokumentacji fotograficznej (k. 7 - 12, 39 - 45), protokołu oględzin (k. 13 - 13v, 52 - 52v), umowy pożyczki (k. 121) oraz wyroku nakazowego w sprawie I Nc 544/18 (k. 122), a w konsekwencji dokonanie błędnej interpretacji treści tych dowodów, podczas gdy w pełni korelują one z wyjaśnieniami obwinionego w zakresie opisu zdarzenia z dnia 7 października 2017 roku oraz przebiegu konfliktu między nim, a pokrzywdzonym,

e) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w., art. 410, 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 82 § 1 k.p.w., przez niewyjaśnienie istotnych okoliczności sprawy, poprzez pominięcie w zakresie ustaleń faktu, że w momencie zdarzenia obecny był na swojej posesji J. H., zaniechanie wyjaśnienia jego roli w zdarzeniach w kontekście relacji obwinionych, a także zaniechania wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy w drodze uniemożliwienia stronom wypowiedzenia się w istotnych dla postępowania kwestiach, czym naruszono także prawo obwinionych do obrony,

f) art. 170 § 1 pkt 3 i 5 k.p.k. w zw. z art. 39 § 2 k.p.w., poprzez niezasadne oddalenie wniosku dowodowego o zaliczenie w poczet materiału dowodowego dokumentacji fotograficznej przedstawiającej pomiar średnicy pnia świerka, podczas gdy pozwoliłaby ona na poczynienie ustaleń co do rzeczywistej średnicy drzewa, a tym samym wartości szkody,

g) art. 170 § 1 pkt 2 k.p.w. w zw. z art. 39 § 2 k.p.w., poprzez niezasadne oddalenie wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z przedłożonej przez obwinionego A. B. (1) fotografii, podczas gdy dowód ten zmierzał do oceny innego dowodu – zeznań E. H.,

h) art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. w zw. z art. 39 § 2 k.p.w., poprzez niezasadne oddalenie wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z dokumentów wskazanych w piśmie obrońcy z dnia 12 lutego 2019 roku w postaci postanowienia o umorzeniu dochodzenia, protokołów przesłuchań M. H. i E. H. oraz z uzupełniających zeznań M. H. i E. H., podczas gdy dowody te zmierzały do oceny dowodów z pomówienia pokrzywdzonych oraz wyjaśnienia sprzeczności pomiędzy ich depozycjami odnośnie przebiegu zdarzenia będącego przedmiotem procedowania.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i o uniewinnienie obwinionych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy obwinionych zasługuje na częściowe uwzględnienie, a mianowicie w zakresie, w jakim kwestionuje on przypisanie A. B. (2) realizacji znamion wykroczenia z art. 51 § 1 k.w. W związku z tym Sąd Okręgowy dokonał stosownej zmiany zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Rejonowy wskazując w pisemnych motywach przedmiotowego rozstrzygnięcia, że przedmiotem ochrony objętej w powołanym powyżej przepisie jest spokój i porządek publiczny uznał, że zachowanie obwinionego sprowadzające się do wszczęcia awantury, podczas której krzykiem z użyciem słów wulgarnych i innym wybrykiem polegającym na uderzaniu, przytrzymywaniu i szarpaniu za ubranie M. H. i E. H., zakłócił im spokój - wyczerpało dyspozycję owego wykroczenia.

Należy wskazać, iż w znaczeniu prawnym, a w szczególności w ujęciu normatywnym przyjętym przez ustawodawcę w omawianym przepisie - wybryk – to zachowanie się, jakiego wśród konkretnych okoliczności czasu, miejsca i otoczenia, ze względu na przyjęte zwyczajowo normy ludzkiego współżycia, nie należało się spodziewać, a które to wywołuje powszechnie negatywne oceny społeczne i uczucie odrazy, gniewu, czy oburzenia. Charakteryzuje go ostra sprzeczność z powszechnie akceptowanymi normami zachowania się. (patrz: wyrok Sądu Najwyższego – Izba Karna z dnia 2 grudnia 1992 roku, III KRN 189/92).

Analiza stanu faktycznego ustalonego w sprawie pod kątem zakłócenia spoczynku nocnego byłaby bezzasadna, mając na względzie czas zdarzenia objętego zarzutem. Rozważając więc pozostałe przesłanki wymienione w art. 51 § 1 k.w. należy stwierdzić, że zakłócenie porządku publicznego to wywołanie stanu, który w danym miejscu, czasie i okolicznościach, zgodnie z przyjętymi zasadami oraz obowiązującymi przepisami, uważa się za nienormalny i który odczuwany jest w obiektywnym odbiorze jako utrudnienie, lub wręcz uniemożliwienie powszechnie akceptowanego sposobu zachowania się w miejscach dostępnych dla bliżej nieokreślonej liczby osób. Zakłócenie spokoju publicznego, to z kolei naruszenie równowagi psychicznej, powodujące negatywne przeżycia nieoznaczonych osób, powstające z bezpośredniego oddziaływania na organy zmysłów. Natomiast co do zgorzsenia, to osoba zgorzszona powinna być osobą postronną i pomimo, że wystarczy jeżeli negatywna reakcja wystąpiła u jednej osoby, to Sąd zobowiązany jest ustalić, że w takiej samej sytuacji mogły znaleźć się i inne osoby, co byłoby dowodem na wywołanie zgorzsenia w miejscu publicznym.

Mając więc na względzie powyższe rozważania, dla realizacji znamion wykroczenia z art. 51 § 1 k.w. istotne jest, by skutek zachowania określonego mianem - krzyku, hałasu, alarmu lub wybryku dotknął osoby znajdujące się w miejscu publicznym, a więc takim, w którym wymienione działania mogły dotrzeć, to jest być spostrzeżone, czy usłyszane przez większą liczbę nieoznaczonych osób oraz w sposób poważny, czy wręcz rażący naruszył normy zachowania się.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w przedmiotowym zdarzeniu mającym miejsce na posesji M. H., poza obwinionymi, uczestniczyły jedynie dwie pokrzywdzone. Nie stwierdził natomiast obecności innych osób, które mogłyby widzieć, czy słyszeć całe zajście. Przypisanie A. B. (2) w tej sytuacji zakłócania spokoju, czy porządku publicznego jest nieuprawnione. Ponadto w świetle uwag poczynionych wcześniej oczywistym jest, że zajście pomiędzy sąsiadami, nawet jeśli przybrało większe natężenie spowodowane emocjami, nie może być utożsamiane z wybrykiem, cechującym się oderwaniem od konkretnej przyczyny i nie podlegającym penalizacji z odpowiednich przepisów Kodeksu karnego.

Należy więc stwierdzić, że działanie obwinionego nie spowodowało skutków, których zaistnienie należy do ustawowego zespołu znamion omawianego wykroczenia. W tym stanie rzeczy A. B. (2) należało uniewinnić od jego dokonania.

W żadnej mierze nie zasługuje natomiast na akceptację argumentacja skarżącego kwestionująca trafność pozostałej części wyroku, to jest uznania obwinionych za winnych wykroczenia z art. 124 § 1 k.w. Sąd Okręgowy nie odniesie się jednakże szczegółowo do zarzutów apelacji w tym przedmiocie, bowiem apelujący nie wnioskował o pisemne motywy rozstrzygnięcia.

Konsekwencją uniewinnienia A. B. (2) od dokonania czynu z art. 51 § 1 k.w., były dalsze zmiany poczynione przez Sąd odwoławczy w stosunku do tego z obwinionych, polegające na przyjęciu słowa „wykroczenie”, w miejsce – „wykroczenia” oraz na wyeliminowaniu z podstawy wymiaru kary art. 9 § 2 k.w. Natomiast w pozostałej części Sąd Okręgowy utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Z tych względów Sąd odwoławczy na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art.109 § 2 k.p.w. orzekł jak w wyroku.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie wydatków za postępowanie odwoławcze nastąpiło na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 121 § 1 k.p.w. oraz art. 8 Ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (Dz.U. 1983.49.223 z późn. zm.) i § 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 roku w sprawie wysokości

zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. 2001.118.1269 z późn. zm.).

Dorota Dobrzańska